

Konwergencja w zakresie udziałów wydatków konsumpcyjnych w UE a problem wyboru skal ekwiwalentności

Do porównywania sytuacji dochodowej gospodarstw domowych o różnym składzie demograficznym czasem wykorzystuje się dochody rozporządzone lub całkowite wydatki przypadające na jedną osobę. Takie podejście jest jednak niedoskonałe, gdyż nie uwzględnia zjawiska efektu skali wynikającego ze wspólnego zamieszkiwania, gospodarowania i konsumpcji. Na przykład, miesięczny dochód rozporządzalny wynoszący 2 tys. zł na osobę implikuje zupełnie inną siłę nabywczą dla gospodarstw jedno- i czteroosobowych. Intuicyjnie można stwierdzić, że sytuacja tych drugich gospodarstw jest lepsza. Dlatego też w analizach sytuacji dochodowej gospodarstw domowych wykorzystuje się skale ekwiwalentności. Skale te informują ile razy więcej lub mniej musi wydać gospodarstwo domowe o danym składzie demograficznym aby osiągnąć poziom życia gospodarstwa standardowego. Najczęściej za takie gospodarstwo przyjmuje się gospodarstwo jednoosobowe przypisując mu wartość skali równą jeden.

Potrzeba uwzględnienia skal ekwiwalentności w analizie sytuacji dochodowej gospodarstw domowych o różnym składzie demograficznym nie budzi wśród ekonomistów wątpliwości. Zasadniczy problem stanowi wybór odpowiedniej skali. Do międzynarodowych porównań sytuacji dochodowej w krajach członkowskich Unii Europejskiej Eurostat wykorzystuje tzw. zmodyfikowaną skalę OECD, zgodnie z którą pierwszej osobie dorosłej w gospodarstwie domowym przypisuje się wartość 1, każdej następnej osobie dorosłej – 0,5 oraz każdemu dziecku – wartość 0,3.

Celem pracy jest weryfikacja zasadności stosowania wspólnej skali ekwiwalentności dla wszystkich krajów Unii Europejskiej. Do rozwiązania tego problemu zaproponowano podejście polegające na analizie zmian struktur wydatków pod kątem występowania konwergencji. Wykorzystano dane panelowe dotyczące poszczególnych krajów UE.